

Ministral, un metge frustrat?

Joan Baró Peguì

DESITJARIA FER UNES REFLEXIONS i uns comentaris sobre la vida del meu cunyat Jaume.

Pels volts del 1930, en acabar Batxillerat, i tenir uns 16-17 anys, comenta la meua esposa que s'havia de decidir si en Jaume anava o no a Barcelona a seguir una carrera universitària.

I la decisió que es prengué fou de no anar-hi per qüestions familiars i socials. I amb un pes decisiu les econòmiques. Les possibilitats per fer-ho possible hi eren. Hi havia alternatives que es van considerar. Però el perill d'afrontar noves situacions i deixar Girona i la por que la gran ciutat malmetés la salut física o moral d'en Jaume frenà totalment el projecte.

A en Jaume, li feia il·lusió seguir els seus estudis oficials; els particulars no els deixà mai.

Hagués estat un gran universitari i segur que un gran professional.

La carrera de medicina, pel que ha portat en si sempre, com a símbol, i per la qual ell sentia una gran devoció, estic convençut que l'hagués omplert molt.

Dic que en sentia devoció perquè ho demostrà en molts dels seus escrits.

Cito les publicacions del principi dirigides al públic en general. I altres del final de la seva vida.

En les seves primeres novel·les dels anys 1945-1947, publicades en la «colección Oro» de l'Editorial Molino i que firmava amb el pseudònim Lartsinim, tenim algunes de les primeres demostracions escrites del que dic. Les obres policiaques esdevenen un treball de psicoanàlisi, tenint en compte que en Jaume també era un gran admirador de Freud. Però, a part d'aquest intent de diagnòstic i guariment mental, també hi ha la demostració de l'admiració envers la carrera tradicional de Medicina, quan un dels personatges principals d'aquestes obres, l'inspector de policia, és metge.

Els seus escrits d'última època, i que la seva sobtada mort deixà inacabats, que són els guions de l'obra que representà especialment en Capri a la Televisió sobre el

personatge del doctor Caparrós, corroboren aquest desig frustrat de la vocació d'en Jaume.

Però, entre aquest principi i fi de la seva obra escrita, es poden trobar un grapat de conferències, articles, i publicacions diverses que corroboren el que dic.

Podem citar-ne alguns/es:

– Una conferència al Col·legi Oficial de Metges de Girona el dia 16 de gener de 1976, quan ja havia tingut algun problema amb les seves artèries coronàries, amb el títol: «Un malalt parla als metges». No he pogut trobar còpia d'aquesta conferència però sí de la presentació del conferenciant que féu el doctor Benet Julià:

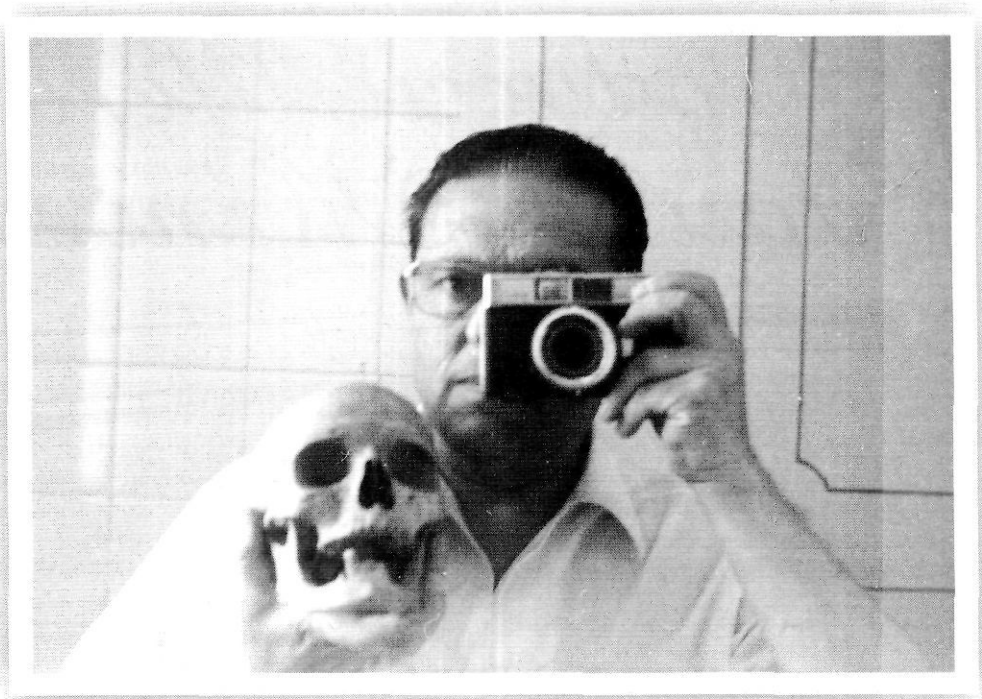
«Si volguéssim classificar l'escriptor Jaume Ministral, potser d'una manera lleugera, uns el classificarien com a humorista; altres, potser, com un irònic i fins alguns dirien que és un sarcàstic. No ho cregueu pas! El nostre conferenciant és un SENTIMENTAL que amaga, sota la capa de la broma o del sarcasme, la seva disconformitat envers tota injustícia, insinceritat i hipocresia. Per això quan no té res a blasmar surt la seva prosa plena de suavitat, i dic això després d'haver rellegit un seu petit article de fa anys, titulat «Un altre Dr. Figueras», evocació reconeguda al seu metge d'infància.

«En la conferència d'avui no sé de què ens parlarà però en el cas que passéssim per la dissecció fina del seu humorisme, que sàpiga que els metges acceptem i ens agrada riure de les bromes sobre les nostres deficiències, i més si ens serveixen per millorar les nostres activitats.»

– Un escrit que féu amb motiu d'una malaltia que patí una filla meua i en el qual, entre ironia i realitat, fa uns comentaris que demostren el respecte i l'admiració que tenia per la carrera de Medicina.

– Dos articles al setmanari *Presència*, sobre els metges de la seva infantesa i adolescència: els doctors Laureà Dalmau Pla i Narcís Figueras Reixach.

– Un article publicat al Butlletí del Col·legi de Metges de Girona, el primer trimestre de 1976, titulat «Psicorelacions entre metge i malalt», al qual pertanyen els paràgrafs següents:

«El metge és un professional ben vist i ben rebut sempre. Se'l serveix primer i –ho he constatat– en el seu plat hi descansen més gambes que en el plat del cap de casa. El metge viu aureolat. Fixeu-vos que estaciona el cotxe allí on li sembla i si s'apropa un urbà només cal que digui «sóc metge» perquè el deixi en pau. En casos d'urbans exigents, acaben afluixant si s'afegeix «sóc el metge de l'Alcalde» o d'una altra autoritat.

«Aquesta relació positiva i amable es torna carismàtica –utilitzant aquest mot ja en desús– quan l'home-que-està-sa passa a la condició d'home-que-no-es-troba-bé. Aleshores tota la família es precipita al telèfon com si es calés foc, s'indigna si l'aparell està comunicant, perd el món de vista si li contesten que el doctor és a l'hospital i es dona a tots els diables si s'assabenta que el carismàtic està en un congrés de cardioendoencefalografia a Bombai. Però suposant que entri a la casa, mai cap persona ha estat tan ben rebuda com un doctor en Medicina. Se li agafa amorosament l'abric, se li obre pas entre els nens que es posen entre cames, s'exigeix silenci, se li acosta una cadira a l'espona del llit i s'espera el miracle que es produirà després de les paraules rituals que el llicenciat pronuncia:

– I doncs, com anem? De manera que no fem gaire bondat?

«Des de l'antigor la professió de metge ha estat molt respectada. Els grecs tenien un déu de la Medicina que es deia Asclepi o Esculapi. Sembla que ja n'hi havia prou tenint en compte que fins Plató li tingué enveja, perquè no sols curava, sinó que ressuscitava els morts i per això Zeus el va llampar, cosa que em sembla molt correcta. Però és que Esculapi tenia

assistents socials. La seva filla Higiea era la deessa de la salut i el seu fill Telesfor era el déu de la convalescència. Tot això demostra que tot estava ben planificat en la Sanitat hel·lenística.

«Vingué l'Església i va treure aquests déus falsos disposant que cada gremi tingués un patró. Així els mestres tenen per advocat a Sant Josep de Calasanç i el cos de Correus a la Verge del Pilar, la qual cosa trobo adient. Però és que els metges sempre han de tenir privilegis especials! Els metges tenen dos sants patrons en lloc d'un. Sant Cosme, que és el patró titular, i Sant Damià, que deu ser el patró de la seguretat social.»

En tots aquests textos, Jaume Ministral mostra la seva ironia però a la vegada el seu esperit recte, crític, inflexible moltes vegades, que tenia amb si mateix i amb els altres.

Estic segur que hagués estat un gran metge, en qualsevol branca que hagués actuat, i ell hagués omplert molt més la seva vida, malgrat que el seu rigorisme l'hagués angoixat moltes estones en buscar massa la perfecció.

Ara es fa impossible saber què hagués succeït amb en Jaume com a metge.

La societat perdé un bon metge.

Però, haguéssim perdut un escriptor? Hagués alternat les dues coses?

En Jaume amb la seva obra deixà un molt bon record en la societat gironina i catalana.

Joan Baró Seguí és metge i cunyat de Jaume Ministral.